

DE JACOBUSKERK VAN ROLDE

De oudste kerk, een houten gebouw, werd hier rond 900 opgericht. Omstreeks 1200 werd de eerste bakstenen Romaanse kerk gebouwd met drie beuken en een koor. Deze werd in het eerste kwart van de 15de eeuw vervangen door een Gotisch gebouw. Slecht onderhoud had tot gevolg dat de kerk rond 1850 bijna werd afgebroken; bij een verbouwing is toen onder meer het dak verlaagd. Bij de restauratie van 1961-1964 is de kerk weer teruggebracht in de oorspronkelijke Gotische bouwstijl. De toren is van het z.g. 'Drentse type, de hoogte is 52.75 meter. Sinds de Napoleontische tijd is de toren eigendom van de burgerlijke gemeente. Het kerkgebouw is eigendom van de kerkelijke PKN gemeente.

De kerk dankt haar naam aan de apostel Jacobus de Meerdere. Bij opgravingen in 1961 is een z.g. Jacobsschelp gevonden die waarschijnlijk in de middeleeuwen door een bedevaartganger uit Santiago de Compostella in Spanje is meegenomen.

Het monumentale orgel is rond 1820 gebouwd en is in 1847 aan de gemeente geschonken door ds. Brouwer, emeritus predikant van Rolde. Het is een zogenaamd Westfaals orgel met twee klavieren. Van de meer dan 1200 pijpen stammen de oudste uit ongeveer 1700. Van 2000 tot 2012 is het orgel in verschillende fasen grondig gerestaureerd. Het behoort nu weer tot de mooiste van Drenthe.

Door de brede deur aan de noordkant van de kerk werd de doodskist met de overledene naar buiten gedragen. Door de smallere deur aan de zuidkant ging de bisschop van Utrecht of zijn plaatsvervanger naar buiten om plaats te nemen op een kansel en het volk toe te spreken en gerechtelijke uitspraken mee te delen.

De preekstoel en het houten doopvont zijn van respectievelijk 1677 en 1680. Het grote doopvont is een replica van het doopvont in Vries. Het origineel is van Bentheimer zandsteen en stamt uit het midden van de dertiende eeuw.

foto: kerkfotografie.nl

Bij de restauratie van 1961-1964 werden de gewelven in het koor geheel hersteld samen met de triomfboog. Aan de noordkant tegen de boog bevond zich een Maria-altaar. Dit is aangegeven door het Maria-kroontje in het kleine raam. Aan de zuidzijde stond ook een zijaltaar. Hier was de eerder genoemde **Jacobsschelp** op ingemetseld. Deze schelp is nu te vinden in de vitrine achterin het koor, samen met andere brokstukken die tijdens de restauratie zijn gevonden. Deze brokstukken stammen uit de periode vóór de reformatie, die in Drenthe pas in 1598 plaatsvond. Het ongetwijfeld rijke interieur van de kerk is toen grondig 'opgeruimd'.

De kleine kroonluchter die in het koor hangt dateert uit de 17de eeuw. In 1850 is deze kroon verkocht aan de R.K. kerk in Assen. In 1964, bij de ingebruikname van de kerk na de restauratie, is deze kroon door de R.K. kerk in Assen teruggegeven!

Stichting Behoud Rolder Kerk

De doelstelling van de stichting is tweeledig. Naast het bij elkaar brengen van fondsen om de historische Jacobuskerk te helpen onderhouden en in al z'n fraaiheid te bewaren voor het nageslacht wil de stichting graag het multifunctionele gebruik van het kerkgebouw stimuleren, zodat het gebouw er echt voor het hele dorp is. De donaties van ruim 300 'Vrienden van het Rolder kerkgebouw' vormen een belangrijke inkomstenbron voor de stichting.

Regelmatig terugkerende activiteiten van de stichting, waar veel vrijwilligers uit het dorp zich voor inzetten:

Jacobus boekenmarkt Jaarlijks op de 1ste zaterdag van juni. Boeken ingebracht door gulle gevers worden voor lage prijzen verkocht ten bate van de stichting.

Kerstmarkt Verkoop van ingebrachte goederen als kerstversiering, kunstvoorwerpen enz. Ook attracties als loterijen, spelletjes enz. De helft van de opbrengst gaat naar de stichting, de andere helft naar een ander goed doel waar iemand uit het dorp affiniteit mee heeft.

Kerkenpad Aa en Hunze Een aantrekkelijke fiets-, auto- of wandeltocht langs de kerken van Rolde, Anloo, Gieten en Gasselte, op 4 woensdagen eind juli en begin augustus.

Rondleidingen in het kerkgebouw De kerk is van eind mei tot begin september elke dag, van 10-17:00 uur open voor bezoek. Op de woensdagmiddag zijn er dan gidsen van de stichting aanwezig. Op afspraak kunnen er ook groepen worden rondgeleid.

Voor alle vragen over de stichting:
sbrkerk@gmail.com

Voor meer informatie over de stichting zie www.rolderkerk.nl. Hier vindt u ook informatie over hoe u zich kunt aanmelden als "Vriend van het Rolder kerkgebouw".

foto: kerkfotografie.nl

De acht gebrandschilderde ramen zijn gemaakt door Joep Nicolas en zijn geplaatst van 1964-1968. De voorstellingen op deze ramen moeten gezien worden in het licht van de rechtspraak die sinds de vroege middeleeuwen tot het jaar 1688 in het koor van de kerk plaatsvond. Om dit te gedenken zijn zes ramen geschonken door de gemeenten in de zes vroegere rechtsgebieden in Drenthe, de dingspelen met de hoofdplaatsen Anloo, Beilen, Diever, Rolde, Sleen en Vries. Op deze zes ramen zijn de wapens en kenmerkende aspecten te zien van een aantal gemeentes binnen de verschillende dingspelen.

Het centrale raam was een geschenk van de provincie. Het symboliseert rechtvaardigheid en wetgeving maar ook de vrijheidszin van de Drenten met als symbool de bevrijding van Petrus uit de gevangenis door een engel. Het raam direct achter de preekstoel werd geschonken door de rechterlijke macht en het notariaat in Drenthe.

PKN Jacobuskerkgemeente

Viering iedere zondag om 10:00 uur.
www.jacobuskerkrolde.nl

RK Statie Rolde

Viering iedere eerste zaterdag van de maand om 19:00 uur.
www.franciscus-parochie.nl

Kerkagenda en reservering kerkgebouw

kerkagenda@rolderkerk.nl

Stichting Rolder Concerten

De SRC organiseert op de zondagmiddag regelmatig concerten van hoog niveau.
www.rolderconcerten.nl